

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Disputatio Sexta. De Missione, & Custodia Angelorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

intellectus suam intellectionem de uno loco ad alium transfert. Et Anima, sicut potest informare partes extremas non informatis mediis, cum extremae sunt continuæ, ob indispositionem mediorum, ita etiam Angelus potest intra locum suum adæquatam transire de extremo in extremum, non pertransito medio; Et econtrà, sicut anima non potest informare partes extremas, non sui corporis, ita nec Angelus potest transire de uno extremo ad aliud, nisi prius pertransit medium. Primum, quod dicitur de translatione Corporis Christi, est supernaturale, & fit per potentiam Dei absolutam, adeoq; nil probat; Et alterum est planè fictitium, & contra communem consensum Patrum, qui docent beneficio penetrabilitatis

per medium uterum Virginis pertransiisse, sine læsione claustrum virginalis.

Arguitur 2. Sol illuminat partem distantem & extremam in instanti; ergo etiam Angelus poterit se facere præsentem extremitati alicujus loci, absq; eo, quòd sit præsens intermedio, cum habeat majorem virtutem. Et cum Rhada, quòd non sit inconueniens, aliquam alterationem esse totam simul & subito, quando agens respicit totum passum, tanquam terminum proprium, & sibi ultimè dispositum ad illam formam introducendam, unde disparitas est; quia illud extremum, quod Sol in instanti illuminat, est intra sphaeram adæquatæ actiuitatis, non sic distantia loci respectu Angli.

IX. Secundum.

DISPUTATIO VI.

DE MISSIONE & CUSTODIA ANGELORUM.

Hæc Disputatio partim Philosophica est, & partim Theologica, hæc ex Scriptura, & Patribus probabo, illa, ut sunt in se, examinabo. Sit igitur

QUÆSTIO I.

Quinam Angeli mittantur & à quo?

L. Omnes Angeli aliquando mittantur.

Supponendum cum Alensi, & communi Theologorum, Angelos inter se seruire ordinem & præcedentiam, non solum in esse naturæ, sed etiam, quia perfectioribus ornantur donis gratiæ. Quo supposito

Dico I. Angeli tam superioris, quam inferioris ordinis, aliquando mittuntur à Deo. Ita Doctor subtilis contra D. Thomam.

Probatur ex D. Paulo ad Hebræos 1.

Omnes sunt administratores spiritus, Isaia 6. Seraphim missus fuit ad purganda labia Isaiae Prophetæ. Item Luca 1. Dicitur Gabriel missus ad Virginem desponsatam viro, qui tamen, secundum mellissimum Doctorem lib. 5. de Considerat. est unus ex præcipuis Angelis. Similiter ad Tobiam missus est Raphael, qui unus est ex septem spiritibus, qui adstant ante faciem Dei. Deniq; ipse Michaël, qui est Princeps militiae cælestis, legitur missus: ergò.

II. Dices. Ista omnia & similia loca intelligenda, de illuminatione superiorum, facta inferioribus, qui proinde officium injunctum explent in assumptis corporibus, vel alio modo, unde, sicut Papa dicitur aliquem absolvere, quia alteri facultatem absolventi imperitur, ita Angeli superiores dicuntur mitti, vel aliquid facere, quia alios illuminant, qui exequantur. Sed Contrà: Non derogat dignitati Angelorum superiorum, quòd aliquando mittantur; ergò, cum Scriptura id expressè asserat, gratis hoc retorquetur in sensum alium, patet antequam. Quia non est contra perfectionem, quòd mittantur ad perfectiores se, in gradibus gratiæ & donorum supernaturalium, ut fuerunt beata Virgo & Christus Dominus.

F. Amandi Hermann Metaphysica.

Probatur Conclusio secundò

III.

ex D. Bernardo Serm. 1. in Festo S. Michaëlis: ubi postquam adduxisset textum D. Pauli ad Hebr. 1. supra, hæc habet: *Neg, id cuiquam incredibile videatur, quandoquidem ipse quoq; Creator, & Rex Angelorum venit non ministrari, sed ministrare, & animam suam dare pro multis. Ut quid ergo ministerium illud Angelorum quisquam dedigneret, in quo præcedit eos, cui in excelsis, tota cum aviditate & felicitate ministrant.* Et idem clarissimè asserit lib. 5. de Confid. cap. 4. ubi ait: *Ad Dominationes referri tanquam ad Dominos regimina Principatum, tutamina Potestatum, operationes virtutum, revelationes Archangelorum, curam & providentiam Angelorum, & has omnibus præesse ac alibi frequenter supponit.* Unde ex Autoritate D. Bernardi sic argumentor ex ratione: Non est contra dignitatem verbi, ejusq; perfectionem, ut mittatur; ergò nec contra perfectionem Angelorum, patet consequentia; Quia si non est contra perfectionem Dignioris in natura absolutissimè perfecta, minus erit contra dignitatem naturæ respectivè multò imperfectioris.

Dices: Providentia Divina non sinit perverti ordinem sine necessitate, sed nulla est necessitas, quòd mittantur Angeli superiores, ergò. Et Providentiam Divinam non inverti ordinem, sine necessitate, vel utilitate, aut decencia, unde, licet necesse non sit, ut mittantur Angeli superiores, est tamen congruum, secundum illud D. Bernardi hom. 1. super missus est. *Dei quippe virtutem Christum, quem melius nuntiare decebat, quam hunc, quem simile nomen honorat.* Et D. Gregorii homil. 34. in Evangelia: *Ad hoc quippe ministerium, summum Angelum venire, dignum fuerat, qui summum omnium nuntiabat.*

Dico 2. Angeli mali mittuntur etiam à Deo. Ita Alensis.

IV. Etiam Angeli mali mittuntur à Deo.

Bbbbbb

Proba-

Probatur ex Sacra Scriptura

3. Regum: ubi habetur, Angelum malum missum fuisse ad decipiendum Achab, ut constat ex illo verbo: *Egredere*. Item Pl. 77. *Immisiones per Angelos malos*, quod explicando, Glossa dicit: *Malos Angelos etiam mitti*. Et Matth. 7. *Mitte nos in porcos*, qui sunt luxuriosi, ut mali, secundum Glossam,

V.
Etiam unus
Angelus
mittitur ab
alio.

Dico 3. Unum Angelum etiam mittitur ab alio.

Probatur primò ex illo Zachariæ 2.

Alius Angelus egrediebatur in occursum ejus & dixit ad eum, loquere ad puerum istum. Item Daniel. 8. *Et audivit vocem viri* (Michi dicitur fuisse, mittens Gabrielem, teste Hieronymo) *inter Ulai, & clamavit & ait, Gabriel fac intelligere istam visionem*.

Probatur secundò homil. 1. super

Missus est, ubi dicit: *Non arbitror, hunc Angelum (Gabrielem) de minoribus esse, qui qualibet ex causa, crebra soleant ad terras fungi legatione, quod ex ejus nomine palam intelligi datur, quod interpretatum, fortitudo Dei dicitur, & quia non ab alio aliquo forte excellentiore se (ut assolent) spiritus, sed ab ipso Deo mitti perhibetur*. Item tract. de Ordine Vitæ cap. 5. hæc habet: *Si enim Angelus Angelo imperat, & inter jubentem & obedientem summa maneat concordia, videat ille, quam graviter peccet &c.* Et ratio etiam est, quia si unus alterum illuminat, cur unus alterum etiam non mitteret. Sed

Dices: Scriptura insinuat frequenter, soli

Deo competere, mittere Angelos, nam Pl. 103. dicitur: Qui facit Angelos tuos spiritus, & Pl. 102. Benedicite Domino ministris ejus, qui faciunt voluntatem ejus. Et præfatos textus intelligendos, Deum solum ex autoritate suprema & directa mittere, non verò quòd alii ex autoritate delegata non possint etiam mittere, sicut patet de Regibus terrenis, & eorum Principibus, qui suos quoque nuntios mittunt, alià tamen, & alià ratione.

VI.
Ministeria
eorum respiciunt mundum hunc corporalem.

Dico 4. Ministeria Angelorum, ad quæ mittuntur, respiciunt hunc mundum corporalem, non solum propter motum orbium celestium, sed etiam, quatenus peculiaribus rebus peculiare Angelis sunt deputati, ut hæc inferiora, in ordine debito, à Divina Providentia intento, conserventur. Ita D. Augustinus, Bernardus, D. Thomas & ante ipsos Origenes.

Probatur primò ex Scriptura

Daniel 10. ubi alius Angelus præpositus Regno Persarum dicitur, & alius Judææ, Apocal. 14. dicitur unus Angelus habere potestatem super ignem, 17. super aquas, & alibi alia super alia.

Probatur secundò ex nostris Sanctis

Doctoribus Augustino lib. 83. qq. 9. 79. ubi dicit: *Unaquæq; res visibilis, in hoc mundo, habet Angelicam potestatem sibi præpositam*. D. Bernardo lib. 5. de Confid. cap. 4. ubi ait: *Virtutes esse, quarum nutu vel opere, signa & prodigia in elementis, sive ex elementis facta, apparent. Potestates, quarum virtute coercetur malignitas aëris hujus. Principatus, quorum moderamine & Sapientia omnis in terra principatus constituitur, regitur, limitatur, transfertur, mutilatur & mutatur*. Addo his D. Damascenum lib. 2. de fide cap. 3. ubi ait, An-

gelos destinatos, *Ut certis quibusque partibus custodiant, Gentesq; & Regiones tueantur*. Quod etiam de Principibus & Regibus dicendum, ubi ex D. Bernardo deduci potest, sed de hoc infra in custodia Angelorum, ex proposito, redibit sermo.

QUÆSTIO II.

An Angeli verè assumant corpora & quomodo?

Quia Angelorum ministeria,

ad quæ mittuntur, mundum hunc & homines in terra degentes, respiciunt, quorum operationes à phantasmatis dependent, ut per se directè spiritus nullatenus percipere possint, idè frequenter debent corpora assumere & in illis apparere, nam, ut ait D. Bernardus Serm. 5. in Cantica: *Quoniam ergò modo implent ministerium suum absq; corpore, præsertim apud viventes in corpore? Verumtamen nonnulli olim dixerunt, verè Angelos in corporibus assumptis non apparere, sed in sola nostra imaginatione, sicut de Lamiis Concilium Ancyranum in Decreto Generali factum dicit, & præcipit prædicare Sacerdotes his verbis ex Miranda: Quòd scilicet quædam mulieres Demonum illusiones seculi, nominè horum cum Diana Paganorum Dea, & innumera multitudo mulierum, credunt se equitare super quadam bestias, & multa terrarum spatia pertransire, quæ falsà opinione deceptæ, hæc verè esse credunt, & credendo à recta via deviant. Idè Sacerdotes per Ecclesias sibi commissas populo prædicare debent, hæc omnia esse falsa, & a maligno spiritu mentibus fidelium irrogari. Et, cum solus spiritus hoc patitur, in sublimi mens hæc non in animo, sed in corpore opinatur evenire. Quod, licet verum sit quandoq; malignum spiritum, Lamias & sagas sic deludere, nihilominus historica veritas, & procellus forentes probant, verè etiam corporaliter sagas transferri & Demones in veris corporibus apparere. Unde*

Notandum, tò verè in titulo quæstionis,

excludere tantum apparentiam phantasticam, significatq; tam veritatem assumptionis, quam realitatem corporis assumpti, citra informationem & unionem hypostaticam, ut mox dicam, ut sit in se realis Physicus effectus potentie motricis Angelorum, tam formaliter, quoad suam relativam essentiam, quam terminativè, respectu corporis in se visibilis, tangibilis. Hinc

Dico I. Angeli verè & realiter corpora Physica assumunt. Ita communis consensus Catholicorum & Patrum.

Probatur primò ex Scriptura

Gen. 18. ubi tres Angeli apparuisse Abramæ, eorum pedes lavisse, comedisse, referuntur, & cap. 19. in Sodomam, veluti peregrini visse; Et in libro Tobie per totum legitur Raphael per multos dies, & per varia itinera cum Juniore peregrinatus, eum deducendo & reducendo. Lucae 1. Gabriel apparuit sacratissimæ Virgini, eam salutavit & longum discursum cum ea habuit. Sed

Dices:

IV.

Dices: Hæc omnia contigisse Patribus in visione phantastica & imaginaria, non verò in reali corporum assumptione. Verum Contra I. Genes 32. Jacob iter facienti, obviam facti sunt Angeli, quos, cum vidit, ait: *Castra Dei sunt hæc*, exinde unus illorum in forma viri luctatus est cum eo, usque mane, vidensq; illum superare non posse, percussit nervum femoris ejus, sed quomodo potuisset luctari, illumq; percutere, si verum corpus, densum, durum & sensibile non habuit? Contra 2. In statu Innocentia non poterat homo per illusionem decipi, si per apparentem visionem, si per solam internam imaginationem, & tamen in illo statu in forma sensibili serpentis apparuit Evæ & Adæ Gen. 3. Quod à fortiori urget de Christo Domino, ad quem Dæmon visibiliter accessit Matth. 4. cujus tamen sensus sic illudere non potuit; ergò dicendum, quòd in similibus apparitionibus vera corpora assumpserint, maximè, cum modus loquendi Scripturæ clarè insinuet.

Probatur secundò ex Patribus nostris Augustino Serm. 16. Divers. cap. 9. dicente: *Quosdam Angelos humanis oculis apparuisse, Scriptura commemorat. Sed utiq; potestati eorum corpoream creaturam ita Dominus illis subdidit, ut illis eam pro voluntate coaptaret. Unde & illi, quamvis non nati ex semina, verum tamen corpus (assumptum) habuerunt quòd ex qualibet specie in quamlibet speciem, pro sui ministerii, atq; officii ratione, convertere, ex vera tamen in veram.* Et lib. 1. Civit. cap. 23. ait: *Apparuisse hominibus Angelos in talibus corporibus, ut non solum videri, sed etiam tangi possent, eadem verissima Scriptura testatur.* D. Bernardo Serm. 5. in Cant. dicente: *Quod frequenter Angelos facere (assumere corpora & se in eis movere) tam indubitata, quam nota probat auctoritas; Hinc est, quòd & visi sunt Patribus, & ad eos intraverunt, & manducaverunt, & pedes laverunt.*

Probatur tertio Ratione: Quia non implicat, nec repugnat, ergò: probatur ant. Nam ex parte Angeli est vera virtus motiva, ut assumat corpus, illud moveat, & ex parte corporis est vera subjectio ad voluntatem angelicam ex D. Augustino supra & ex eo, quia est ordinis inferioris, ut proinde ad nutum Angelis obediat, unde etiam velocissimè in fine mundi omnia corpora congregabunt, & comportabunt pulveres & materiam primam.

V. Dico 2. Angeli non assumunt corpus, illud informando Physicè, vel hypostaticè uniendo. Hæc est etiam communis.

Probatur prima pars: Quia Angelus est substantia completa; ergò non potest informare subjectum, id enim est contra naturam substantiæ completæ.

Probatur secunda pars: Quia ex supra dictis substantia creata consistit in duplici negatione, & consequenter non potest terminare dependentiam alterius naturæ creatæ, quia non potest tollere substantiam alterius, cum per negationem nunquam tollatur ne-

F. Amandi Hermann Metaphysica.

gatio. Et dato, quòd etiam substantia effice quid positivum, attamen hypostaticè uniri alteri, opus solius DEI est, ad quod gratis recurritur, cum possimus modum connaturalem intra spheram virtutis Angelicæ habere; ergò.

Dices contra primam partem: Non est contra naturam substantiæ completæ, informare subjectum, cum quo non faceret unum per se, albedo enim est ens completum, & tamen informat subjectum, cum quo non facit unum per se, sed per accidentis; ergò idem dici poterit de Angelo. R. negando ant. cum consequ. prob. Quia, licet non sit contra naturam entis completi accidentalis, est tamen contra naturam entis completi substantialis; per quod patet disparitas magna.

Dico 3. Angelus assumit corpus per hoc, quòd in illo interne existat præsens, sicut motor ad mobile, totus in toto corpore assumpto, & totus in qualibet parte.

VI. Per hoc assumit quòd interne existat.

Probatur primò: Quia assumptio corporum ab Angelis non potest melius explicari, ergò.

Probatur secundò: Quia per hoc distinguitur sufficienter assumptio corporum, tam à præsentia locali simplici, quam ab informatione & unione hypostatica, ergò: probatur ant. Quia per præsentiam localem Angelus est tantum præsens ultimæ superficiæ, rationem loci positivi naturaliter, ex Aristotele, constituentis, per assumptionem verò Angelus est secundum substantiam suam realiter intrinsicè præsens omnibus partibus corporis assumpti, penes quamdam Metaphysicam penetrationem totius in toto, ac in qualibet parte, ad causandum quemlibet particularem motum in singulis partibus corporis assumpti. Distinguitur etiam à motore externo, sicut nauta movet navim & Angelus orbem, quia in tali motu extrinsecè tantum adest, per assumptionem verò intrinsicè. Differt etiam ab informatione, quia non est inter ea, quæ se habent per modum per se potentia & per se actus. Tandem differt ab unione hypostatica, quia hic non terminat aliquam naturam, supplendo ejus hypostasim, quòd dixi tantummodò per Dei potentiam fieri posse, ridiculum autem est, recurrere in assumptione corporum ad miracula Omnipotentia Divina. Sed in contrarium

Opponitur Auctoritas Tertulliani, lib. de Carne Christi, opinantis, Angelos Abrahamæ & Loth apparentes, & cum Jacob luctantem corpora assumpisse humana per hypostaticam unionem, quòd etiam alii dixerunt de Joanne Baptista, Malachia, Aggæo Prophetis, Angelos fuisse in Carne assumpta, cum id non repugnet ex parte Angeli. R. Fabulosa hæc effice, contra mentem Patrum omnium, & ipsius Sacrae Scripturæ, quæ clarè asserit & docet, eos homines fuisse, ut patet de Joannis Baptistæ conceptione, nativitate & vita; Nec fundamentum eorum

VII. Opponitur & solvitur Auctoritas.

Bbbbbb a de

de possibilitate, aliquid probat, quia hæc possibilitas, est tantum potentia obedientialis passiva, respectu Omnipotentiae Divinae, ad quam, in assumptione corporum, non est recurrendum.

VIII.
Argumentum ex ratione in oppositum.

Arguitur ex ratione: Verbum assumptum naturam humanam, & tamen in illa definitivè non est; ergò etiam, quando Angelus assumit corpus, non debet in illo esse definitivè, ut sit totus in toto, & totus in qualibet parte; probatur consequenter, quia videtur nimis limitari natura Angelica, ergò: probatur antea videtur enim inconveniens, quòd Angelus Raphaël comitatus Tobiam, per totum illud tempus non operatus fuisset aliquid extra illud corpus, maxime, cum illi, qui diverterant ad Loth, in corporibus existentes, etiam extra fuerint populum cæcitate percutientes. R. 1. negando consequenter. Quia verbum Divinum, cum sit illimitatum, nequit intra spatium cuiuscunq; corporis etiam maximi contineri. R. 2. concedendo totum: Quia, licet Angelus sit in corpore assumpto, per hoc tamen non debet limitari ad præcisam hanc præsentiam, cum sit illi inadæquata, quando ergò dicitur Angelus præsens totus in toto corpore, & totus in qualibet parte, solum excluditur præsentia per operationem, vel per circumscriptionem.

IX.
Instantia ad idem.

Instantur: Si assumptio corporum consistit in eo, quòd Angelus sit intrinsicè præsens, ut motor mobili, sequetur, demones energumensorum corpora assumere, quòd nullus dicet, ergò: probatur sequela, quia sunt intrinsicè præsentibus ipsis, eosq; movent & torquent. R. 1. Negando sequelam, cum sua probatione, quia assumptio, ultra motionem corporis, requirit, ut corpus sit formatum, vel assumptum ab Angelo, ad representandum eo modo, quo potest, similitudinem corporis veri, ad exercendas operationes ei convenientes, tanquam suas & sui corporis, quòd non contingit in energumenis. R. 2. negando sequ. cuius prob. distinguo, sunt præsentibus toti in toto, & in qualibet parte, etiam animata, nego in aliqua tantum, vel in solis humoribus, concedo & patet, quia de una parte frequenter vagantur ad aliam.

X.
Describitur assumptio ipsa.

Ex dictis colligo, Assumptionem esse unionem intrinsicam motoris ad mobile; unionem hanc non esse substantialem, nisi abusive, sed accidentalem, relativam, extrinsecus advenientem, non simplicem & unicam, sed divisibilem in tot, in quot est divisibile corpus assumptum. Patet primum, quia non est informatio, nec hypostatica unio. Patet secundum, quia assumptio non est quid fictitium, sed reale, non tamen absolutum, cum præter extrema nil absoluti ibi concipiatur, & tota assumptio consideretur per modum habitudinis unius ad aliud. Patet tertium, quia non est ex natura extremorum, sine nova actione Angelicæ virtutis motivæ assumptis corpus. Patet deniq; quartum ex aliis unionibus, & ex divisibilitate corporis.

QUÆSTIO III.

Cujus naturæ sint corpora per Angelos assumptibilia?

Pro resolutione hujus questionis

Notandum 1. Angelum absolute loquendo, quodlibet posse assumere corpus, dummodo non improprietate excedat motricem ejus virtutem, sicut enim omne tale corpus ad nutum ejus obedit, in ordine ad motum localem, ita etiam est illi subditum, in ordine ad assumptionem, quales solum assumptiones tam bonis, quam malis Angelis à Deo permittuntur, finendo eos uti virtute naturali, cum sine concursu generali, ut hominibus appareat, eos vel erudiendo in Divinis mysteriis & faciunt boni; vel ad illudendum, terrendum, decipiendum & præstant hoc mali; unde ordinariè assumunt, vel desiderant assumere talia corpora, in quibus possint humanas operationes exteriores exercere, quales sunt videre, audire, loqui, quavis nonnunquam etiam alia assumere corpora &c.

Notandum 2. Corpora, quæ assumuntur Angeli, vel esse perfecta, vel imperfecta. Perfectum tunc dicitur assumere, quando est tale, quòd antecederet jam prius fuit generatum, non ab ipso Angelo, qui generationis incapax est, ut quando assumit cadaver hominis, vel equi &c. Imperfectum assumere dicitur, quando tale est, quòd completà apparitione dissiparet & resolvitur, ut contingit in Raphaële; Hoc corpus imperfectum ideo dicitur, quia est imperfectè mixtum, quia mixtum perfectum ex generatione naturali non potest tam cito formari, quia non est natum naturaliter generari, nisi secundum determinatum naturæ processum, Angelus autem non potest statim inducere formam perfectè mixti, cum tantum possit elementa activa passivis, convenienter simul uniendo, applicare, & in convenienti situ, corporibus cælestibus approximare, ut educatur talis forma particularis mixti, qualis nata est à talibus agentibus educi, unde illa corpora imperfectè mixta assimilantur impressionibus, ex eo, quòd, sicut impressione resoluta nihil ejus maneat, ita etiam nihil manet corporis assumpti, quando resolvitur, e contra quando resolvitur corpus perfectè mixtum, semper aliquid manet, quia in viventibus non fit resolutio usque ad materiam primam, in viventibus semper manet materia, eaq; nunquam sine forma.

Notandum 3. Corpora imperfectè mixta, adhuc tamen vera esse corpora, habentia veram figuram & veros colores, ac alias qualitates, vera corpora consequentes, contra Vasquem, asserentem, etiam in nostra sententia, id admitti debere, si enim se habent veluti impressiones, & Angeli sunt, qui in assumptis corporibus resistunt agenti, non verò aliqua durities ipsius corporis, sequitur illa corpora non habere qualitates vera corpora subsequentes. Sed gratis laborat, quia etiam grandis.

grandini, fulguri, nubi, veram tribuimus, in nostra sententia, duritiem, & alias qualitates secundas, quæ ex compositione vaporum & ex halatione resultant, & de se patet, sunt ergo corpora assumpta, vera corpora, sed non tam perfecta, sicut ea, quæ per generationem fiunt; unde homines aliqui, qui sese in veneris cum dæmonibus commiserunt, falsi sunt, illos non percepisse eam delectationem, quam senserunt cum mulieribus veris accumbentes, quia talia corpora solent apparere, ut plurimum, nimis frigida, & ad modum lanæ mollis, tactui & sensui non grata, & Cajet. 2. 2. q. 95. Alphonsus lib. de iusta Hæret. punit. ac alii dicunt, à fide dignis percepisse, ipsum dæmonem, cum redargutus fuisset, quod ejus caro esset, quasi glaciæ, & tactui ingrata, falsum fuisse, se melius corpus facere non potuisse.

perare dæmoni, præfocatus, ejus corpus assumptum est, quod notabili portavit tempore, usque dum duello ficto occisus à Parentibus fuit creditus. Dixi autem in conclusione, nondum corruptum, quia tale per virtutem Angelicam restaurari non potest, neque idem numero redire, ut prius. Et si objiciatur de Samuele 1, Reg. 28. ubi virtute dæmonis rediit ad incantationem Phitonissæ; Respondeo, tunc non apparuisse corpus Samuelis jam putrefactum, sed assumptum fuisse à dæmone corpus illi simile ab eodem subito efformatum, ita expressè docet D. August. lib. 2. ad Simpl. q. 3. ubi ait: *Quamquam in hoc factio potest esse alius facilior intellectus, & expeditior exitus, ut non vere Spiritum Samuelis excitatum à reque sua credamus, sed aliquod phantasma in similitudine Samuelis.* Verum

Dices: Corpus, etiam non corruptum, naturaliter tendit ad corruptionem, ergo nequibit Angelus, illud assumendo, per notabile tempus à corruptione præservare. R. virtute Angelica quidem non posse corpus à totali corruptione præservari, sed divinâ fieri debere, attamen ad aliquod tempus omnino Angelicæ virtuti non repugnat, sicut etiam ante, & aromatis condita conservantur.

Dico 3. Potest Angelus corpus verum, imperfectè tamen mixtum, propria virtute formare, & in illo seipsum representare. Probatur: Angelus habet perfectam scientiam rerum naturalium, ut queat pro suo libitu elementa, secundum partem saltem, localiter movere, eaque sic unire, & applicare corporibus Cælestibus, ut formetur mixtum, saltem imperfectum, ergo. Patet ant. quia illud non excedit ejus perfectionem. Quod autem illud sit imperfectè mixtum, inde liquet, quia tota natura creata nequit facere, ut mixtum perfectum, statim, & imperceptibiliter desinat esse, sicut desinit esse illud corpus, quod quandoque ab Angelo assumitur, cum necesse sit processum naturæ, tanquam informatione, quam resolutione, servari.

Dices: Corpora assumpta ab Angelis, qui apparuerunt Abraham, erant prorsus similia, cum iisdem accidentibus, & trina dimensione, quod expertus est ipse Abraham, lavando eorum pedes, ergo non tantum corpora imperfectè mixta possunt assumere. R. negando consequ. nam illa corpora erant quidem similitudinario modo, & metaphoricè talia, qualia nostra sunt, non tamen perfectè similitudine propria, quia sic tantum apparebant, & quia apparitione parata statim iterum in elementa fuerunt resoluta, ut nihil ipsorum manserit.

QUÆSTIO IV.

An Angeli in assumptis corporibus operationes vitæ exercent?

Non est difficultas de operationibus potentie intellectivæ, & volitivæ, nam, sicut anima nostra illas in corpore exercere potest, ita etiam Angeli, cum minus à corpore

VI.

VII.

I.

Volitiones & intellectiones veras exercent.

Bbbbbb 3 depca.

IV. Quæ corpora Angeli boni non possunt assumere. Report. d. 8. art. 2.

Probatur prima pars: Quia neque corpus Cælestis, neque purus aer, absque admixtione alterius elementi, suscipere possunt accidentia, ad assumptionem spectantia, sicut nequeunt colorari variis coloribus, albus enim color fit ex condensatione corporis perspicui, niger ex condensatione corporis opaci, hinc stellæ albæ, terra est nigra, & dum admiscetur corpus opacum perspicuo, fiunt colores medii, juxta majorem, vel minorem eorundem corporum admixtionem.

Probatur secunda pars: Quia insensibilia, & etiam aliqua sensibilia, non sunt apta, ut possint in eis exercere operationes humanas, &c. Sed

Dices 1. Matth. 4. & 17. legitur, Angelus assumpsisse aërem, in quo locutus fuit: Hic est filius meus dilectus: Quod Scotus etiam affirmat de cadavere, ergo malè dicitur, quod non possit assumere corpus inanimatum. R. Angelum quidem posse absolutè assumere quodlibet corpus, sive mixtum, sive simplex, sed ad manifestandum se hominibus, non posse defaciliò assumere corpora, nisi in quibus potest exercere, quasi actiones humanas, unde, quando in aëre locutus fuit, non assumpsit eum, sed in eo sua agilitate & dexteritate formavit vocem. Quod Scotus autem dicit, posse assumere cadaver, libenter concedo, quia illud est corpus alicujus animati. Hinc

V. Etiam malus Angelus potest assumere corpus de sancti. Dico 2. Supposita providentiâ divinâ, potest quilibet Angelus, etiam malus, assumere verum corpus humanum alicujus mortui, à natura formatum, nondum in cadaver, vel cineres versum. Probatur ex non repugnantia, & ex suppositione permissionis divinæ: Unde Scotus dicit, à dæmone fuisse assumptum aliquod corpus cujusdam Regis, quod per integrum annum portavit, & fuit semper Rex creditus. Similiter legitur de Doctore Fausto, cujus Scholaris, ex occasione librorum suorum lectorum, dum nescivisset im-

dependeant, quam anima: Nec etiam est difficultas de potentia loco motiva, sed de operationibus potentia vegetativa, & sensitiva, unde notandum, differentiam, præter alias, magis communes, inter potentias vegetativam, sensitivam, & intellectivam, ac inter locomotivam, quod illæ sint operativæ per actus verè vitales, de genere qualitatis, motiva verò tantum secundum locum, & subjektivè, quatenus aliis potentiis semper conjungitur, illisque famulatur ad proprium objectum attingendum, quare etiam dicitur potentia factiva, non operativa, nata est enim causare motum localem, non tanquam formam informantem, nisi materialiter. His præmissis

II.
Non exercent veram operationem sensitivam.

Dico 1. Angeli in assumptis corporibus nullam possunt exercere veram operationem sensitivam. Est Scoti 2.

Probatur primò: Ex 2. de anima, quia omnis talis operatio est per se primò compositi ex anima & corpore, sed, &c. ergò.

Probatur secundò: Omnes operationes sensitivæ, excepto motu locali, sunt secundum substantiam, vitales, elicite à principio vitali, tanquam actiones de genere qualitatis productæ, per veram actionem, unde vitaliter operari præsupponit primò principium productivum & receptivum talis operationis, sed tale nullum principium reperitur in assumpto corpore Angeli, ergò. Probatur mi. quia Angelus, secundum se, non continet virtualiter potentias sentientes, nec illas exercere potest, sicut continet anima rationalis. Deinde ex parte corporis assumpti etiam non potest, quia separata anima à tali corpore non retinet debitam temperiem organorum, requisitam ad sensationem, ergò. Denique nec per solam intrinsicam assistentiam Angeli animatur, ergò. Unde, si corpus illud est tantum imperfectè mixtum, multò minùs aptum est ad sensationes producendas.

Dices: In 2. de anima, motus localis numeratur inter operationes sensitivas, sed Angelus movet se localiter, ergò. R. dist. mi. Angelus movet se localiter, & etiam corpus vitaliter per principium intrinsicum, nego; movet se localiter, inorganicè, & corpus assumptum similitudinario modo, concedo minorem, & nego consequ. & idem dicendum, quando Angeli asseruntur audire, loqui, videre, quia tantum hoc fit similitudinario modo, juxta illud: videbar quidem vobiscum manducare. Tobia 12. Hinc

III.
Nec operationes animæ vegetativæ.

Dico 2. Angeli in assumptis corporibus nequeunt quòq; ullatenus exercere operationes proprias animæ vegetativæ. Probatur, quia etiam istæ aptæ natæ sunt esse compositi animati, vel mixti perfecti, quorum nullum est ibi, & ex Scoto sup. hujusmodi actus videntur etiam esse vitales, secundum substantiam, cum habeant terminum intrinsicum formaliter animatum, ergò sunt primò per se totius animati principaliter per animam informantem. Sed

Dices: Angeli possunt, applicando activa passivis, effectus naturales producere, ergò

& actiones animæ vegetativæ, id est, nutritionem, augmentationem, & generationem. R. negando consequentiam, quia etiam Angeli non possunt quoscunq; effectus naturales producere, sed tantum aliquos, & indirectè, scilicet illos, qui possunt univoce & æquivocè produci. Ulteriùs

Dico 3. Mediante motu locali possunt Angeli in assumptis corporibus exercere operationes similitudinarias & apparentes potentia vegetativæ, & sensitivæ animæ. Probatur: Angelus verè intelligit & vult, ergò tales operationes, non secus, ac nos, potest per actus externos manifestare, movendo localiter linguam, labia, & voces formando similitudinarias, unde sic per motum localem potest exercere actum generationis, deferendo semen ab alio viro decum, in locum aptum generationis: Sic etiam fingit actum nutritionis, fumendo cibum, trajiciendo in ventrem, ut ibi resolvatur per exhalationem in humores, & elementa, unde etiam potest apparere crassior, obefior, non per intusceptionem, sed per juxtapositionem. Sed in contra

Arguitur 1. Actus loquendi, verbigratià ultra motum localem, qualitatem abolutam involvit, ergò, si Angeli loqui possunt, id verè facient, & non similitudinariè. R. negando ant. quia locutus est præcisè motus localis maxillarum, dentium & labiorum, quia locutus est sonus quidam Verborum, ad placitum significantium animi conceptum, idè Angelus potest illum formare, tam in aère, quam in corpore, etiam sine instrumentis aptis, ut patet de asina Balaam.

Arguitur 2. Christus resurrectionem suam Apostolis per comestionem manifestavit, & probavit, ergò comestio ejus est verus actus vitalis, ergò etiam Angelorum ob eandem rationem. R. 1. Christum resurrectionem suam, non per solam comestionem manifestasse & probasse, sed simul per alia argumenta efficaciora in Evangelio invenienda. R. 2. negando secundam consequentiam, quia comestio Christi fuit facta à verò principio vitali, ordinato ex se ad nutritionem faciendam, tale autem principium vitale non habet Angelus, & sic non debet dici vitaliter comedere & bibere; hinc D. Augustinus lib. 22. Civit. cap. 19. de Christo ait: *Cibum & potum sumpsi, non alimentorum indigentia, sed tã, quã poterat, percipere.* Et universaliter de omnibus corporibus gloriosis lib. 13. Civit. cap. 22. sic loquitur: *non potestis, sed egestas edendi talibus corporibus asseritur.* Unde Doctor subtilis non habet pro inconvenienti, quòd corpus gloriosum nutritur, potest enim Deus facere corpus gloriosum in minima quantitate, & illud se possit per nutritionem augere, sine aliqua nutriti, & aucti corruptione, quod defacto Christo accidisset, si ab initio suæ generationis fuisset nec dum quoad animam, sed etiam quoad corpus gloriosum.

QUAESTIO V.

De Custodia Angelorum.

(nisi tu convenientius aliquid considerasti) qui singuli singulis hominibus dati creduntur. Quid clarior?

De Beata Virgine M A R I A, id clare docet tract. ad Hugonem cap. 5. ubi etiam non quemcunque Angelum simplicem eidem praepositum fuisse, sed Archangelum, ait enim, sed & ipsam Virginem rogo, unde probabitur ex nomine, vel facie ante cognitam Angelis, quod ipsa videlicet esset, quam Deum elegerit in matrem sibi, excepto duntaxat Archangelo, cui & servanda ab initio tradita fuisse credenda est. Ex quo deducitur, Pontifices, Imperatores, Reges, & Summos Principes solemniores Angelos in sui custodiam deputatos habere, quod insinuat & suadet illa Majestas occulta, qua etiam audacissimi ad conspectum eorum perterrentur, & facundissimi obmutescunt.

Probatur Conclusio secundò

ex ratione, quia quilibet homo indiget Angelorum custodia, ut in multis dubiis illustretur, in tepore & pusillanimitate excitetur, à multis daemonum tentationibus liberetur & defendatur, ergo cuilibet homini particularis Angelus custos assignari debet; probatur consequenter, quia unus non sufficeret pro omnibus, quia Angelus ob suam limitationem ubique esse non sufficit, nec etiam potest dici, quod pro una civitate unus sufficiat, quia si ab illa exiret per desertum, aut alia devia, quis cum tunc custodiret? Deinde Angelorum numerus est tantus, ut cuilibet homini unus assignari possit, ad minus, qui simul vivunt: Imo Justinus Martyr lib. 99. à Christ. propositarum q. 3. ait, Angelum unum consummatam custodiã unius hominis, si moriatur, ad custodiã alterius non deputari.

Probatur Conclusio quoad

partem de Christo Domino: Quia hic ab instanti suae conceptionis fuit perfectè beatus, ultimo fini conjunctus, à quo nullatenus poterat dimoveri per tentationem: Nec erat in ipso necessarius ad intellectus illuminationem; neque ob bonae voluntatis preparationem, excitando eam ad bene operandum; neque ne incederet per viam desertam & inaquosam, hoc est, tentationibus plenam, quia secundum Joannem cap. 1. Vidimus gloriam ejus, quasi unigeniti à Patre, secundum potentiam, plenum gratiae, secundum voluntatem, & veritatis, secundum intellectum. Sed in contrarium

Arguitur I. Angelus nequit homi-

nem in suis actibus regulare & regere, ergo gratias dicitur, quod cuilibet sit assignatus aliquis in custodiã. Probatur aut. tum, quia nequit in partem rationalem hominis agere: Tum, quia nequit scire statum hominis, an sit odio vel amore dignus; tum denique, quia non novit secreta cordis humani. R. negando ant. cum suis probationibus, nam imprimis potest Angelus hominem efficacius docere, quam alius homo per signa sensibilia, immutando directè ejus phantasiam, vel coagendo cum intellectu agente ipsius hominis, ut causa partialis, ad imprimendam speciem in intellectum possibilem. Ad secundam dico, quod parum referat,

III.

IV.

Rationibus probatur.

V:

Rationes in oppositum adferuntur.

I. Dari Angelos Custodes, pro

comperito habent DD. Augustinus & Bernardus, ac subtilissimus Scotus, nam D. Augustinus in glossa super illud Matth. 18. *Angeli eorum*, &c. ait: Non esse contemnendos homines, ad quorum custodiam Angeli mittuntur. Et mellifluus Doctor sapientissimè, ut mox infra ostendam, generaliter de custodia Angelorum agit ferm. 77. in Cantica, & ferm. 4. de dedicat. Templi ubi ait: *Benignus es Domine, nec nostrorum hac fragili protectione murorum potes esse contentus, sed ipsis hominum prelati hominibus Angelicam quoque custodiam superponis, ut muros desenserent, & eos qui murorum ambitu continentur. Ita Pater, quoniam sic placitum est ante te, sic necessarium nobis. Insufficiens enim est ministratio nostra, nisi & nobiscum, & pro nobis administratoris spiritus in ministerium mittas, ut hereditatem capiamus salutis. Quid enim, si non videmus obsequium, cum experiamur auxilium? Quid si non meremur aspectum, cum sentiamus effectum? Unde cum Scoto & mellifluis Doctore rationem, quare nobis dentur Angeli custodes, esse dico 1. ut hereditatem capiamus salutis 2. Divinum beneplacitum ex eo, quod omnes velit salvos fieri 3. propter insufficientiam nostram, ut defendamur à malignis spiritibus, & ut instruamur in necessariis, & erudiamur in mysteriis fidei. Et quamvis, generatim loquendo, sit de fide, dari Angelos custodes, est tamen quaestio, an singulis hominibus unus assignetur, quando incipiat & finiat, &c. quae brevibus expeditur. Unde*

II. Dico I. Omnibus hominibus, quantumcumque sanctis, etiam Beatae Virgini Mariae, non tamen

ejus Filio Christo Domino, & etiam quantumcumque malis, assignatus est unus Angelus in custodiã. Haec est communissima Cath.

Probatur primò. Ex Patribus Augustino, tum supra, qui in plurali loquitur;

tum lib. 83. qq. 9. 79. probat, *unamquamque rem visibilem in hoc mundo, Angelicam potestatem sibi habere praepositam.* D. Bernardo, qui sapientissimè adstruit, & probat, pro singulis hominibus Angelum custodem esse deputatum, signanter tamen ferm. 12. in Psal. 90. per totum, paucula excerpto, *parum est, ait ibidem, enim, quod facis Angelos tuos spiritu, facis & Angelos parvulorum, illos utiq. tam felices, & tuos ad nos, & nostros ad te Angelos facis, ubi omnibus parvulis Angelos custodes datos esse palam adstruit.* Deinde dicit: *Super muros tuos Hierusalem constitui custodes. Nempe etiam ipsi, qui videntur muri, magni, aut in muro ipso columna, Sancti, his custodibus egent, & maxime.* Hic pro majoribus & sanctioribus etiam Angelos esse custodes demandatos asserit. Et universaliter monet omnes: *In quovis diversorio, in quovis angulo, Angelo tuo reverentiam habe; Tu ne audeas illo praesente, quod me vidente non audeas.* Et tandem claudit: *Habetote familiares Angelos, fratres mei, frequentate eos sedulà cogitatione, & devota oratione, qui semper vobis adsunt ad custodiã ad consolationem.* Et ne multis fusior sim lib. 5. Confid. 4. dicit: *Putemus Angelos dici*

Omnibus hominibus Christo excepto datur Angelus custos.

ferat, satis enim est, scire quemlibet hominem esse creatum & ordinatum ad vitam æternam; satis etiam est, scire sic divinam providentiam disposuisse, & sibi demandatum, ut custodiat hominem in omnibus viis suis.

Instatur: Deus solus sufficit ad custodiendos homines, ergò frustra ponuntur Angeli custodes. *R.* dist. ant. si immediatè agere vellet, concedo, si vellet, ut defectò vult administrare per superiora inferiores creaturas, nego ant. & conseq. Deus itaque defectò custodit omnia mediantibus Angelis. *R.* 2. triplicem esse custodem hominum, universalem Deum ipsum, juxta illud Jobi 6. *Quid faciam tibi ò custos hominum.* Provinciale, & hic est Michaël Archangelus pro Ecclesia tota, & alii pro quolibet Regno & Provincia, suntque ex D. Bernardo in Confid. suprà, de ordine Principatum: Et hoc colligitur quoque ex illo Danielis 10. *Princeps Regni Persarum resistit mihi viginti & uno diebus*, id est, Angelus Princeps custodiens Regnum Persarum, & ecce Michaël, Protector Judæorum & Synagogæ, venit in adiutorium mihi. Tertius est Angelus custos particularis ex ultimo ordine, qui singulis singulis hominibus dati credantur, ut ait D. Bernardus 5. Confid. 4.

VI.

Urgetur: Isti non sunt necessarii, sufficiunt enim Provinciales, ergò; probatur ant. unus homo potest esse custos multorum, ergò etiam unus Angelus ex Principatibus. *R.* 1. negando ant. quoad utramque partem, licet enim unus Angelus Princeps sufficiat pro uno Regno, non sufficit tamen pro omnibus hominibus, quia ille tantummodo exercet suam functionem, in ordine, ut debito modo regatur, disponatur, conservetur, transferatur, &c. unde ad hoc sufficit, non tamen, ut quemlibet hominem inspirationibus adjuvet, à tentationibus dæmonum liberet, & hoc propter Regni magnitudinem, & suam limitationem, atque ob hominum multitudinem. *R.* 2. negando consequent. nam ex triplici capite possunt & sunt nobis assignati custodes, 1. ad majorem Dei providentiam 2. ob necessitatem & ad ordinis universi dignitatem majorem 3. ad majus solatium Angelorum, latantur enim, quòd Deo cooperari possint ad nostram salutem. Audi D. Bernardum, serm. 1. de festiv. S. Michaëlis ubi aliam similem, & quasi eandem triplicem rationem sic allegat: *Hic est, dilectissimi, funiculus triplex, quo de excelso cælorum habitaculo, ad consolandos, ad visitandos, ad adjuvandos nos attrahitur supereminens charitas Angelorum, propter Deum, propter nos, propter semetipsos. Propter Deum utique, cuius tantæ erga nos misericordie viscera ipsi quoque, (ut dignum est) imitantur. Propter nos, in quibus nimirum propriam similitudinem (genericam) miserantur. Propter seipsos, quorum ordines instaurandos ex nobis toto desiderio præstolantur.*

VII.

Dices: Videmus quotidie tot perire & damnari, ubi ergò manet Angelorum custodia, quæ utique superfluit, maximè in iis, quos certo vident damnandos. *R.* non obstante, quòd multi pereant, adhuc custodia Angelorum non superfluit, primò enim, non est certum, an

sciant finaliter eos perituros; & posito, quòd ex circumstantiis & cognitione secretorum cordis id scirent, adhuc non superfluit, quia Deus scit perfectissimè, quid de Petro futurum, hoc non obstante ei non denegat auxilium sufficiens, Deinde, quòd multi quotidie pereant, non provenit ex defectu custodie Angelorum, sed quia ipsi ex propria malitia sanctiorum inspirationibus obedire noluerunt, juxta illud: *Curavimus Babylonem, & non est sanata.* Unde in fideles, qui videntur extra statum salutis, & revera pro præsentibus in salutem, quæ inest, sunt, adhuc tamen excitantur ab Angelis custodibus; nec tamen per hoc trahuntur ipsi Angeli, quia se perfecte conformant divine voluntati. Sed pro Christo Domino

Opponitur Autoritas Scripturarum primò, Psalmi. 90. Angelis suis Deus mandavit de te, quòd glossa interpretatur de Christo Domino: Secundo Lucæ 22. *Ecce apparet vobis Angelus de Cælo confortans eum;* Matth. 4. *Ecce accesserunt Angeli & ministrarunt ei.* Sed confortare & ministrare est actus custodie Angelicæ, ergò. *R.* hæc Scriptura testimonia exponi de Christo, ratione membrorum, quæ sumus nos. Deinde ministrare significat potius eorum obligationem, & non Christi necessitatem, unde dicuntur ministræ, non ex exigentia, sed reverentia.

Instatur: Christus habuit tentationem, ut patet ex Matth. 4. ergò ex exigentia debuit habere custodem Angelum. *R.* cum habuisset tantum tentationes extrinsecæ, ad nostram instructionem & eruditionem, non verbò intrinsecæ.

Dico 2. *Quilibet etiam hominum habet unum Angelum malum propositum ad sui oppressionem.* Est communis &

Probatur primò Autoritate D. Bernardi serm. 12. in Psalm. 90. *Qui verò istas bonas (inspiraciones, liberationes, &c.) per bonos non credit fieri, cum certum sit, quòd eorum male utique sunt immisiones per angelos malos.* Quod etiam supra satis insinavit serm. 3. 4. 5. 6. & 7. ubi ostendit non unum, sed plures etiam dæmones insidiari cuilibet homini, maxime Religiosis, unde cuidam Eremiticæ ostensum fuit, unum dormitasse supra portas Civitatis, & plurimos sedulos fuisse ad decipiendum Anachoretam unum.

Probatur secundo Ratione: Quia dæmon imitatur in omnibus actionibus divinas, unde probabile est, quòd, sicut Deus immitit cuilibet homini unum Angelum in custodia, ita Lucifer mittat unum ad deceptionem, hinc præclare idem Mellissius dicit parabola 2. de pugna spirituali ait: *Inter Babylonem & Jerusalem nulla pax est, sed genera continua. Habet unaqueque Civitas Regem suum. Rex Jerusalem Christus Dominus est, Rex Babylonis dæmon.* Et cum alterum in justitia, alterum in malitia regnare delester, Rex Babylonis, quos potest Civibus Jerusalem per ministros suos, scilicet spiritibus immundos seducere, ut servire eos faciat iniquitati, in Babylonem trahit. Clare etiam veritatem hanc expressè habet serm. 70. de diversis

diversis. spectaculum facti sumus mundo, & Angelis, & hominibus. Ita plane, & mali & boni pariter, illi quidem defectum nostrum, isti profectum desiderantes: illos enim sollicitat Invidia passio, istos compassio misericordiae, ut in nos incessanter intendant.

X.
Custodia incipit ab instanti animatione.

DICO 3. Custodia Angelorum incipit ab instanti animatione hominū. Ita Doctor subtilis in Reportatis. Deduco ipsam imprimis ex D. Bernardo Serm. 1. de Annunt. B. V. ubi ait: *Videri mihi videor, dilectissimi, quatuor virtutibus huius (Misericordia, Veritate, Iustitia, Pace) amittuntur primum hominem ab ipso sua creationis instanti. Accipit ergo homo Misericordiam, custodem scilicet atque pedessequam, ut ipsa perveniret, & ipsa sequeretur eum, ipsa quoque protegeret & conservaret ubique.* Sed defacto Deus custodit per Angelos & etiam tunc, ergo. Unde ipse mellifluus Doctor Serm. 12. in Pf. 90. ait: *Constituantur Domino misericordiae ejus. Mira dignatio & verè magna dilectio charitatis.*

Probatur secundò ex Ratione

Scoti: Quia Demōn ab instanti animationis insidiatur homini, ut eum necet, ne ad baptismum perveniat, ergo etiam debet habere aliquem Angelum Custodem ab initio, quia alioquin vita parvuli esset minùs tuta, maximè cum sit suppositaliter distinctus infans à Matre, ita ut non tam benè custodiretur per custodem Matris. D. Hieronymus contrarium videtur sentire, ait enim, quòd incipiat à Nativitate, seu ab utero Matris, benè explicatur ab & in utero Matris. Eodem modo, licet D. Paulus dicat, eos verim missos in ministerium, propter eos, qui capiunt hereditatem salutis, ex quo alii deduxerunt, Angelorum custodiam incipere post baptismum, quia tunc primò incipimus capere salutem, cum baptismus sit janua ad salutem; sed nec hoc obstat, quia statim ab initio conceptionis potentialiter acquirimus hereditatem salutis, quatenus sumus creaturæ rationales, propter finem supernaturalem à Deo creatæ, in baptisimo verò magis proximè & formaliter in jure, & quasi in actu secundo.

XI.
Intercedit inter Angelos custodes aliquando discordia.

DICO 4. Inter diversos Angelos omnium custodes frequenter intercedit discordia & pugna. Probatur ex Danielis cap. 10. sapius recensito & explicato. Sed

Dices Job 25. dicitur de Deo: Qui facit concordiam in sublimioribus spiritibus, ergo. Jobum intelligi debere de concordia in iis, quæ honorem & gloriam Dei, tanquam ultimi Finis concernunt, non verò de mediis, in his frequenter discordant, non verò in fine, quia frequenter judicant diversimodè de mediis, quando eis per Divinam revelationem non innotescunt. Sic etiam non discordant in præcedentiis & dignitatibus suis, ob maximam charitatem, & conformitatem ad Divinam voluntatem.

Quæres I. An Angeli gaudeant de bono successu custodiae suæ, & tristantur de malo? R. negativè

ad secundum, affirmativè ad primum. Ratio est, quia ob beatitudinem supernaturalem incapaces sunt tristitiæ propriæ, licet fortè in sensu anagogico; beatitudini tamen non obstat, quòd eorum gaudium accidentaliter augeti possit, hinc Luca 15. dicitur, Gaudium erit coram Angelis Dei, super uno peccatore penitentiam agente. Unde etiam mellifluus Doctor Serm. 30. in Cant. de lachrymis penitentium ait: *Hoc certe vinum lætificat cor hominū, hoc constat & Angelos bibere cum lætitia.* Denig, gaudent in conversione & penitentia peccatorum, salutem hominum scientes. Lachrymæ penitentium vinum eorum, quòd in illis vitæ odor, sapor gratiæ sit, indulgentiæ gustus, reconciliationis jucunditas, sanitas redemptis Innocentiæ, serenitas suavitas conscientia.

Quæres 2. An apparitiones Dei sensibiles in veteri Testamento sint factæ per Angelos, ita, quòd personaliter erant Angeli, repræsentative verò, & authoritative Deum, cujus personam repræsentabant? R. affirmativè.

XII.
Apparitiones Dei factæ sunt per Angelos quasi.

Probatur primò ex Scriptura.

Quæ utiq; quasi, ubi mentionem facit, quòd Deus apparuerit, subnectit, fuisse Angelos, ut patet Gen. 18, 19. 21. 22. 28. & 31.

Probatur secundò ex Patribus

D. Augustino 3. de Trinit. 11. ubi dicit, Deum semper apparuisse ministerio Angelorum, neq; ipsum in persona, sed Angelos in assumptis corporibus illis, ut in igne, vel in rubro, vel in aliis, in persona Dei locutus fuisse. Similiter D. Bernardus idem clarè adstruit Serm. 54. in Cantica his verbis: *Adde, quòd aliqui eorum (Angelorum) personam ejus gerebant, ita ut loqueretur quisq; eorum, non tanquam Angelus, sed tanquam Dominus. Verbi gratia: Ille Angelus, qui cum Moyse loquebatur, dicebat, Non ego Domini, sed ego Dominus, atq; id frequentius utebatur. Saliebat ergo in montibus, id est, in Angelis loquebatur, & suam hominibus exhibebat præsentiam.* Et potest tertio probari ratione hac; Si Deus aliquando apparuisset hominibus in propria persona, & non in Angelis, maximè Exodi 3. & 19. in Monte Sinai, sed in his locis non apparuit in propria persona, ergo: maj. patet: probatur min. ex illo Act. 7. ubi Stephanus referens historiam illam ait: *Explevis annis quadraginta apparuit in deserto in monte Sinai Angelus, in igne flammæ rubi, & facta est ad eum vox Domini, Ego sum Deus Patrum tuorum; ubi Stephanus clarè docet illum, qui in Sina apparuit, fuisse Angelum, ergo. Similiter dico de apparitionibus in novo Testamento, exceptâ illâ, quâ apparuit in carne humana, & similibus eam sequentibus, nam tunc, ut utaq; verbis D. Bernardi suprâ, Per se descendit ad terras, qui alios delegare solebat.*

